

RASEINIŲ BALSAS

POLITIKOS, EKONOMIJOS ir KULTŪROS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

KAINA: metams 6 lit., pusmečiui — 3 lit. 50 c., 3 mėn. — 2 lit. Atskiras numeris — 20 cent.
SKELBIMŲ KAINA: už petito eilutę skelbimų vietoje: 4 pusl. 30 cent., 1 pusl. 60 cent., tekste 80 cent.

RANKRAŠČIAI: tik vienoje lapo pusėj rašomi, nėsant autoriaus perspėjimo, redakcijos nuožiūra taisomi ir trumpinami; smulkieji negražinami.

Redakcijos ir Administracijos adresas: RASEINIAI, Liaud. Banko namai, Nemakščių g. 14

Nr. 2.

Raseiniai 1926 m. kovo mėn. 11. d.

I metai.

Lietuvos Ūkininkų S-gos VIII-tas suvažiavimas Kaune.

(1926 m. vasario mėn. 21, 22, 23, 24)

Jau kelinti metai Ūkininkai labai gausingai susivažiuoja į savo metinius kongresus Kaunan. Visoje Lietuvoje ne tik miestuose, bet ir didesniuose kaimuose yra steigiami Ūkininkų Sąjungos skyriai. Labiausia plečiasi po visą Lietuvą kooperatyvai, liaudies bankai ir paskutiniu laiku pieninės.

Visos Lietuvos Ūkininkų Sąjungos skyrių veikimo apyvarta per 1925 metus pasiekė 75 milijonus litų. Tai milžiniška organizacija su didele apyvarta. Ji augs ir toliau tokiu pat greitumu, jei nepaprasti įvykiai jos pačios viduje arba iš kitur jos nesukliudys.

Kada auga javai, tai jie labai gražūs ir visi jais džiaugiasi, bet kai reikia juos kultti, tai tankiai pamatome savo didelį apsilvimą.

Man pačiam teko matyti prieš karą daug vartotojų draugijų, kurios savo gyvavimo pradžioje bujojo ir davė labai daug vilties, bet po kelių metų nyko ir žuvo. To viso priežastis buvo tai, kad neturėjo tinkamų ir prityrusių vadų. Labai man baugu, kad tas pats neatsitiktų su Ūkininkų Sąjunga.

Šių metų susivažiavime galima buvo pastebėti, kad Ūkininkų Sąjunga yra ekonominis milžinas, bet su labai silpna vadų organizacija. Pats susivažiavimas man rodėsi kaip ir aptižęs. Tam visam prašalinti aš noriu išdėstyti čia viešai savo pastabas.

Pirmiausia man nesuprantamas toks dalykas. Jau nuo kelių metų Centro Valdyba vengia kviešti ponus Ministerius daryti pranešimus susivažiavime.

Pernai ar užpernai, gerai neatsimenu, man pavyko įkalbėti grupę atstovų, kad būtų pakviestas p. Žemės Ūkio Ministeris Krupavičius padaryti pranešimą suvažiavime. Jie iškėlė šį klausimą ir p. Žemės Ūkio Ministeris Krupavičius padarė labai platų pranešimą. Visi suvažiavimo dalyviai dikčiai buvo patenkinti pranešimu ir grįžo namon, žinodami, kas Ūkininkams buvo gera padaryta ir kas manoma dar toliau daryti jų gerovei pakelti.

PASKUTINĖS ŽINIOS

Naujas Seimo prezidiumas

5 Kovo mėn. Seimo prezidiumas isrinkti: pirmininku prel. Justinas Staugaitis (ū. s.), pirmuoju Seimo vicepirminiu. ats. Mikšys Feliksas (ū. s.), antruoju Seimo vicepirminiu. ats. Magdalena Galdikiene (k-d.), pirmuoju sekret. ats. Skyrius (ū. s) ir antruoju sekret. ats. Tylenis (k-d.)

Paskirta Lietuvos delegacija į Tautų Sąjungos posėdžius

Delegacijon įeina: Užs. Reikalų Ministeris prof. Reinys. Lietuvos atstovas prie Tautų Sąjungos d-ras Zaunius ir Lietuvos Ministeris Prancūzijoje p. Klimas. P. Ministeris Reinys kovo 4 d. išvyko į Ženevą, jį pavaduos Ministeris Pirmininkas ir Krašto Apsaugos Ministeris d-ras Bistras.

Didelis potvinis Kaune

Kovo 6 d. Nemuno ir Neries vanduo negirdėtai pakilo. Nunešti abu Neries tiltai. Pavojus Aleksoto tiltui. Dalis miesto jau apsemta. Marvianka po vandeniu. Santakoje susigrūdę ledų sluoksniai sulaukė Nemuno srovę. Katstrofos didumas sunku dar numatyti, nes tai tik pradžia. Nuostoliai milijoniniai.

Kovo mėn. 9 diena mums praneša iš Kauno, kad Kęstučio gatve, Valstybės Teatras, Amerikos Lietuvių prekybos bendrove ir Muzikos Mokykla jau apsemti. Šio kvartalo žmonės radosi dideliame pavojuje.

Gardine ir Alytuje pradėjo eiti ledai. Kaune vanduo dar greičiau pradėjo kilti.

Šių metų susivažiavime taip pat nebuvo kviešti ponai Ministeriai daryti pranešimus. Tiesa p. Ministeris Krupavičius kalbėjo miškų klausimu, bet tai buvo visai pripuolamas dalykas.

Aš kreipiausi prie p. d-ro Draugelio ir p. Mikšio klausdamas, del ko jie nekviečia ponų Ministerių daryti suvažiavimui pranešimų, bet jie man atsakė nenorį ponų Ministerių kviešti pranešimams daryti del to, kad vengia politinės propagandos.

Kas tai reiškia, kad Ūkininkų Sąjunga, kuri dalyvauja Ministerių Kabineto sudarime kartu su Kriksčionimis Demokratais ir

Darbo Federacija ir jį palaiko Seime, bijo savo ministerius kviešti į susivažiavimą daryti pranešimus.

Man toki politika nesuprantama ir aš norėjau šį klausimą iškelti pačiame susivažiavime, bet staiga susirgau ir to negalėjau padaryti. Tad dabar jį keliu, kad sekančiuose suvažiavimuose tas nesikartotų.

Man teko girdėti kelis pranešimus suvažiavime, ir aš turiu pasakyti, kad jie buvo labai silpni atsižvelgiant į susivažiavusių skaitlių ir susidomėjimą ekonominiiais bei finansiniais klausimais.

Aš pats esu Seimo atstovu ir labai įdomauju ekonominiiais, finansiniais, žemės ūkio ir kitokiais tolygiais klausimais, kurie liečia mūsų ūkininkus ir visą mūsų valstybės gyvenimą, turėjau progos per dvejus metus redaguodamas „Lietuvos Ūkį“ arti stovėti šių visų klausimų, bet niekuomet negaliu lyginties savo žiniomis su

tais žmonėmis-ponais ministeriais, kurie veda ministerijas ir turi visų ministerijų visus dokumentus savo žinioje. Tai ką galima laukti iš tokių pranešėjų, kurie stovi daug toliau nuo to klausimo, apie kurį jam pavadama pranešti suvažiavimui. Ši klaida turi būti atitaisyta ateity, nors ponai ministeriai ir būtų visai kitokių partijų žmonės.

Respublikos ministeris negali atsisakyti daras pranešimus panašiuose susivažiavimuose valstybės ūkio ir politikos klausimais.

Antras klausimas yra dar svaibesnis, kurį aš noriu paliesti savo žinioje, tai Ūkininkų Sąjungos Centro Valdybos klausimas.

Pirmiau eidavo į Ūkininkų Sąjungą žmonės, norėdami jai pasidaruoti, kad ji tvirtųsi ir plėstųsi visos Lietuvos Sąjungos plote. Kas patekdavo į Ūkininkų priešakį, tas buvo tikras patekti į Seimą. Taip daugumoje atvejų ir atsitiko.

Dabar užkertamas tam kelias pravedant rezoliuciją šių metų suvažiavime, kad Ūkininkų Sąjungos Centro Valdybos nariai negali būti Seimo atstovais, kurie veda tokį ar kitokį skyrių: prekybos, banko, pieninių ir t.t. apart Centro Valdybos pirmininko, kuris gali būti Seimo atstovu, bet daugiau nė jis negali užimti kitokios apmokamos vietos.

Reiškia, jei kas nori gauti tarnybą Ūk. S. Centro Valdyboje, tas tik gali į ją įeiti.

Centro Valdybos narys, kuris veda kokį nors skyrių, gauna algos apie 1,000 litų. Alga išrodo nemaža, bet gero specialisto už tokią algą sunku gauti mūsų laikais. Aš tokiame Ūk. s-gs nusistatyme matau labai didelę klaidą tame, kad leidžiama ir norima, kad Ūk. s-gos Centro Valdybos nariai gali vesti kokį nors skyrių.

Jau šių metų susivažiavimas parodė, kad lengvai galima diskredituoti tokius Centro Valdybos narius, kurie veda kokį nors sky-

42876

rių primetant jiems asmeninį pelną iš vedamo skyriaus. Kur kas būtų sveikiau ir saugiau Centro Valdybos nariams, jei jie nė vienas nevestų Ūk. S-gos skyrių, tai reiškia nebūtų skyrių direktoriais.

Centro Valdyba turėtų pasiūlyti tik dvasiniu vadovu visos Ūkininkų Sąjungos, duodama jai bendrus nurodymus ir priežiūrėdama bendrą Sąjungos eigą. Galėtų ji daryti kokį porą kartų per savaitę posėdžius ir gauti už juos ir kelionės išlaidas atlyginimą, o skyrių direktoriais galėtų būti tik samdyti tarnautojai-specialistai.

Tada skyrių direktoriai būtų atsakomi prieš Valdybą, o Valdybos nariams negalima būtų prikišti jokių asmeniškų biznių ir jų diskredituoti prieš visuotinį susirinkimą nors ir slapta.

Centro Valdybos vieta, tai moralio autoriteto ir pasitikėjimo vieta arba, geriau pasakius, politinė vieta, kuri turi vesti visą Ūkininkų Sąjungos ekonominę politiką.

Taip suorganizuota Ūkininkų Sąjungos Centro Valdyba galėtų mokėti didesnes skyrių direktoriams algas, gautų geresnių specialistų ir tada nebūtų pavojaus pačiai Ūk. S-gai, o į Centro Valdybą galėtų įeiti žymūs žmonės, kaip Seimo atstovai, Ministeriai, profesorai, advokatai ir t. t.

Dabar turiu pažymėti, kad dabar Seimo atstovai perėję į Seimą nuo Ūkininkų Sąjungos visai toli stovi nuo pačios Ūk. S-gos reikalų dėl to, kad jie nepitraukiami arčiau prie pačios Ūk. S-gos Centro organizacijos. Kur kas būtų geriau, jei jie tuo pačiu, kad yra Seimo atstovais, įeity į Ūk. S-gos Centro Valdybą,

tarybą bei revizijos Komisiją. Tada, jie arčiau stovėdami Ūk. S-gos reikalų, galėtų sėkmingiau darbuotis viso krašto Ūkininkų naudai.

A. Vilimas, Seimo atstovas.

Ūkininkai saugokitės vilko avies kaily.

Neseniai tapo išplatintas Ūkininkų partijos atsisaukimas užvardytas: „Kam tarnauja Lietuvos Ūkininkų Sąjunga ir kam ji turėtų tarnauti.“

Šis atsisaukimas gali suklaidinti mūsų nemaža Ūkininkų laike rinkimų į Seimą. Tad mes laikome savo pareigą išaiškinti visiems broliams ir sesutėms Ūkininkams šio naujo vilko Ūkininkų partijos avies kaily tikslus ir juos visus perspėti, kad būtų labai atsargūs su naujų ponų pažadais.

Pirmiausia mes norime nušviesti kas yra tie žmonės, kurie sutvėrė naują partiją pavadindami „Ūkininkų Partiją“

Visiems yra žinoma, kad valstiečiai liaudininkai yra socialistais ir jie pirmiau vadinosi socialistais, bet kada pamatė, kad socialistų vardas yra Ūkininkams bausis ir nepriimtinas, nes gali nuvesti viso Lietuvą tais keliais, kuriais nuėjo visa Rusija, tai valstiečiai liaudininkai 1923 metais eidami į Seimą rinkimus išmetė žodį „socialistai“, ir pasiliko tik valstiečiais liaudininkais.

Išmetant iš valstiečių liaudininkų vardą „socialistai“ iš to nepakeitė jų partijos žmonių sistatymą. Kokie jie buvo socialistai, tokiais ir toliau pasiliko.

Kai kurie valstiečių liaudininkų dešinesni žmonės, kaip advokatas Skipitis, agronomas Aleksa, grafas Zubovas ir jo svainys Fledžinskis yra linkę ginti dvarininkų reikalus, kad dvarai nebūtų dalinami. Nors jie yra socialistai, bet kartu yra dvarininkų gynėjai.

Jie mano, kad sutverdami

„Ūkininkų Partiją“ galės patraukti laike rinkimų daug Ūkininkų balsų ir tapę išrinktais į Seimą galės sulaikyti dvarų dalinimą.

Žinoma, jie turi pinigų ir gali labai daug žmonių suklaidinti, spausdindami visokius atsisaukimus ir juos platindami Ūkininkų tarpe.

Jie leidžia savo net laikraštį: „Ūkininkų Balsą“. Kokią naudą gali turėti mūsų Ūkininkai iš naujos dvarininkų partijos, kuri save pavadino: „Lietuvos Ūkininkų partija.“ ? Tokią pat naudą, kokią Ūkininkai turėjo rusų laikais prieš karą. Dvarininkai krovė sau turtus, lenkiškai patys kalbėjo ir žmonės lenkino arba rusino, kaip grasas Zubovas.

Šiandiena po karo mes Ūkininkai lietuviai, praveddami Steigiamame Seime Žemės Reformos įstatymą per savo Ūkininkus atstovus, daliname lenkų, rūsų, vokiečių, žydų ir kitokio plauko ponų dvarus ir duodame žemės mažžemiams Ūkininkams, dvarų darbininkams ir kitiems vargšams, kurie neturi kąsnio žemės.

Jei ta nauji dvarininkų „Lietuvos Ūkininkų partija“ paimtų sekančiame Seime viršų, tai netik kad daugiau dvarų nebūtų dalinama ir duodama bežemiams ir mažžemiams žemės, bet ir jau duota žemė būtų atimta ir gražinta atgal seniems dvarų savininkams.

Bet jei tos naujos dvarininkų partijos keli tik atstovai pereitų į Seimą, tai galėtų jie labai daug sutrukdyti tolimesnį dvarų dalinimą.

Tam jau turime pavyzdžių. Ponas Aleksa buvo Žemės Ūkio Ministeriu ir Žemės Reformos Departamento direktoriu p. Tonkunas. Jie abudu yra tos naujos dvarininkų partijos kurėjais. Šie du ponai darė visas kliutis, kad dvarai būtų kiek galima mažiau dalinami.

Jie išdalindavo dvarų žemės per metus vos 10 tūkstančių ha. Kada kun. Krupavičius tapo Žemės Ūkio Ministeriu, tai dvarų

žemės išdalino po 150 tūkstančių hektarų per metus.

Tai kaip matome nauja dvarininkų: Lietuvos Ūkininkų partija būtų labai kenksminga mažžemiams, naujakuriams ir bežemiams.

Būtų ji taip pat labai kenksminga ir kitiems Ūkininkams, nes jie gintų tik dvarininkų reikalus.

Ši nauja dvarininkų partija labai puola ir šmeizia Ūkininkų Sąjungą, kad buk ji tarnaujanti Krikščioniams demokratams ir netverenti kooperatyvų ir taip toliau.

Aš turiu pasakyti atvirai, kad Ūkininkų Sąjunga yra katalikų žmonių Sąjunga, nes visi beveik Lietuvos Ūkininkai yra katalikai ir kaip tokie jie gynė, gina ir gins katalikybę kartu su krikščionimis demokratais ir kitomis katalikiškomis partijomis, bet Ūkininkų reikalus gina ir gins visai neprigulmingai nuo kitų katalikiškų partijų, kas aiškiai matytis iš Seimo Ūkininkų Sąjungos atstovų darbų.

Kad Ūkininkų Sąjunga tveriasi kooperatyviniais pamatais, tas taip pat aiškiai matytis iš jos darbuotės, nes ji turi sutvėrusi šimtais įvairių kooperatyvų kaip liaudies bankų, vartotojų bendrovių, pieninių ir taip toliau.

Iš to viso, ką aukščiau pasakiau yra labai aišku, kad mūsų lenkai, rusai ir kitokie dvarininkai griebiasi paskutinios išgelbėti savo dvarus nuo dalinimo ir davimo mažžemiams ir bežemiams.

Jie įlindo į avies kailį ir kaip vilkai nori praryti mūsų vargšus bežemius ir mažžemius, pakenkti Ūkininkams.

Tad būkime visi Ūkininkai didelioje sargyboje ir dabokimės tu naujų dvarininkų pasislėpusių po gražių vardų: „Lietuvos Ūkininkų partijos“.

Bukime ir toliau ištikimi Ūkininkų Sąjungai, nes jie gynė ir ateity gins mūsų lietuvių Ūkininkų reikalus kaip katalikai ir lietuviai.

Nepasiduokime mes suvedžioti dvarininkams socialistams.

Ūkininkas A. Urbutis.

Iš tolimųjų kraštų.

(Atsiminimų žiūpsnelis).

Kiekvienas žmogus daugiau ar mažiau yra prisirišęs prie savo gimtojo krašto. Kaip kiekvienas gyvis megsta laisvę, taip ir mylės savo kraštą nori matyti jį laisvu, nepriklausomu nuo svetimų.

Lietuviai dėl savo krašto laisvės per amžius vedė ir veda kovą. Pažvelgus į praeitį, mes matome kokiu narsumu ir pasišventimu jie gynė savo Tėvynę nuo gausingųjų priešų užpuolimų.

Praradus savo nepriklausomybę, lietuviams teko pergyventi žiaurus ir tamsūs laikai. Už mažiausį bandymą atgauti Tėvynei laisvę, už maldą gimtojų kalboje ne vienas lietuvis padėjo savo galvą arba tapo ištremtas kitur, net pasiekė šaltųjų Sibirą. Bet nežiūrind persekiojimų mūsų engėjai tikslo nepasiekė, ir štai Lietuva laisva, nepriklausoma. Lietuviai visur, kur tik jie buvo visuomet kelė savo tautos vardą ir kovojo dėl jos prisikėlimo.

Didžiojo karo metu daugelis lietuvių karo vėsulės tapo po

plačiąją Rusiją išblaškyti. Tačiau jie ir ten neužmiršo savo tautos siekių; buvo šaukiamas Petrograde Seimas, kūriami bataljonai ir t. t.

Bolševikams pagrobus valdžią į savo rankas, prasidėjo Rusijoje žiaurus, naminis pilietinis karas.

1918 m. vasarą sukilusios čekų—slovakų kariuomenės pagalba Sibiras atsipalaidojo nuo bolševikiško jungo. Čekai sukilo deliai to, kad bolševikai nepildė savo pažadų išleisti čekus per Vladivostoką į Francuziją, kad ten tęsus toliaus kovą prieš vokiečius. Bolševikai, vokiečiams reikalaujant, su kuriais, kaip žinome, buvo Lietuvių Brastoj pasirašę garsiąją taikos sutartį, turėjo tikslo nuginklavus čekus, išduoti juos vokiečiams. Sužinoję apie tai, čekai sukilo.

Šia progą naudojantis sibiriečiai pradėjo kovą su bolševikais. Stebėtinai greit visas Sibiras ir Uralas buvo atvaduotas nuo bolševikų. Atvaduotame plote per kai kurį laiką valdžia pateko į Direktorijos rankas, kurios sudėtin įėjo beveik vieni eseriai, bol-

ševikų išvaikytojo Rusų Steigiamąjo Susirinkimo nariai.

Nauja valdžia pasiskelbė pripažįstanti tautų apsisprendimo obalsį ir įvykdysianti šį sprendimą, kai bus Rusų pakraščiu tautų klausimas bus galutinai išspręstas po išvadavimo visos Rusijos nuo bolševikų, susirinkusio Steigiamąjo Susirinkimo.

Kadangi tą judėjimą uoliai palaikė ir santarvininkai, prisijungdami reikalingų kariuomenei ginklų bei apmūdiravimo ir net savo kariuomenę, tai atrodė, lyg ištikrųjų netrukus atsikels Rusija, nes tiesia linija imant iki Maskvos teliko vos apie 400 verstų.

Todėl esantieji Sibire svetimtaučiai pradėjo rūpintis savo reikalais, kad būtų pilnai susiorganizuoti, iki bus galutinai išspręstas jų kraštų likimas. Trumpu laiku atsirado jų organizacijos, ir išdygo latvių pulkas, lenkų legijonai ir kt.

Lietuviai, tuo metu gyvenantieji Sibire, neturėdami jokių ryšių nei su Petrapiliu nei su Voronežu, kur buvo susispietusios mūsų organizacijos ir Tautos Taryba, sušaukė visuotinį Sibiro lietuvių

suvažiavimą ir išrinko Centralų Lietuvių Biurą, kuris atstovavo visus lietuvius Sibire.

1918 m. rugs. mėn. susikūrė ir lietuvių kuopa, kuri išspradžių formavosi Čeliabinske, vėliau Buguruslane, Samaros gub., apie kuopos ir vėliau bataliono gyvenimą smulkiau aprašyta „Karo Archyve“. Kuopa igijo didelio pasitikėjimo kaip rusų, taip ir sąjungininkų. Tenka pasakyti, kad visos svetimtaučių kariuomenės dalys drauge su atvykusiais sąjungininkais: anglais, francuzais sudarė vieną t. v. Sąjungininkų Kariuomenę, kurios priekyje stovėjo francuzų generolas Žanen.

1918 m. rudeny fronte dalykai pablogėjo ir čekai su rusų savanoriais traukėsi, neišlaikydami bolševikų antpuolių. Frontas artinosi Buguruslano. Mes evakuavomės į Ufą, bet iš ten aplinkybių verčiami (nes grėšė pavojus būti atkirstiems ir pakliūti belaisvėn) drauge su lenkais, francuzais ir anglų batareja išėjome į frontą.

Kuopai teko turėti daugelį susirėmimų su bolševikais, ir iš

Kada turi būti nauji Seimo rinkimai?

Sulig Lietuvos Konstitucijos § 25. Seimas renkamas trejiems metams.

Kai Valstybė yra karo padėtyje arba kai daugiau kaip pusėje jos teritorijos yra įvesta karo stovis, Respublikos Prezidentas tam tikru aktu gali pailginti Seimo laiką, kuriam jis yra išrinktas.

Toks Respublikos Prezidento aktas yra reikalingas Seimo patvirtinimo.

Einant Konstitucijos § 26 Naujojo Seimo rinkimai turi įvykti prieš pasibaigiant senojo Seimo kadencijai, t. y. naujo Seimo kadencija prasideda, kuomet baigiasi senojo Seimo kadencija.

Respublikos Prezidentas, einant Konstitucijos § 52 ir Seimo rinkimų įstatymų § 10, skelbia rinkimų dienas veizėdamas, kad prieš jas būtų ne mažiau kaip dū mėnesių laiko.

Respublikos Prezidentas turi teisę paleisti Seimą. Naujam Seimui susirinkus, Respublikos Prezidentas perrenkamas.

Kadangi šio Seimo rinkimai įvyko 1923 m. gegužės mėn. 12 13 d. ir prieš tai Seimas buvo Prezidento aktu paleistas, todėl šio Seimo kadencija prasidėjo nuo jo rinkimų dienos, t. y. nuo 1923 m. gegužės mėn. 13 d. ir todėl šiu 1926 m. gegužės mėn. 13 d. baigiasi mūsų Seimo veikimo treji metai. Tokių būdu naujojo Seimo rinkimai sulyg Lietuvos Konstitucijos turi įvykti prieš šiu 1926 metų gegužės mėn. 13 dieną

Kaip teko girdėti, kad Valstybės Prezidentas paskelbs Seimo rinkimus kovo mėn. 8-9 d. ir rinkimai turės įvykti š. m. gegužės 8-9 diena.

L. Pr—čius.

1923 metų gegužės 12-13 dienos Seimo balsavimo daviniai. TAURAGĖS APSKRITIS. (taša)

	U.-S	K.-D.	D.-F.	S.-D.	V.-L.	Maž.	lenkų	paž. ir zem.
1 Tauragės miestas	39	87	85	962	154	1198	17	40
2 " valsčių.	128	167	87	358	898	312	3	6
3 Pagramantis . . .	71	119	58	23	645	37	46	8
4 Pajuris (Taur. v.)	78	62	38	250	104	71	17	—
5 Gaurė	644	431	194	19	380	51	3	9
6 Eržvilko val. . . .	487	350	167	494	1302	122	41	8
7 Batakių v.	266	185	103	136	1081	145	62	7
8 Skaudvilės v. . . .	679	526	583	229	315	624	100	18
9 Upyna (Skaud. v.)	486	378	403	126	372	110	58	3
10 Stulgiai " " . . .	286	176	197	172	273	7	106	5
11 Kaltinėnų v. . . .	497	511	516	165	903	117	112	35
12 Laukuva	487	594	634	13	371	178	35	32
13 Šilalė	957	706	391	42	1326	360	90	23
14 Pajuris (Šilalės v.)	151	114	136	14	476	169	15	—
15 Kvėdarna	912	556	931	179	389	259	104	22
16 Švekšnos v.	648	366	473	21	301	334	16	27
17 Padubrinis Švek. v.	287	64	172	7	39	33	—	—
18 Gėdminaičių Šv. v.	243	55	137	6	92	19	16	7
19 Stempliai Šv. v.	195	41	137	4	180	13	2	6
20 Naumiestis	817	502	602	52	723	549	1	2
21 Adomavos Naum.v.	165	52	67	2	187	13	—	1
22 Vainuta	303	269	254	7	677	275	1	—
23 Žvingiai Vaint. v.	218	237	142	23	413	20	15	—
24 Sartininkai	145	146	153	22	320	198	2	5
25 Žygaičiai Sart. v.	132	150	117	12	428	58	4	1
Viso	9321	6844	6777	3338	12349	5272	866	265
Susiblokavę pagalbin.	807	28	161	292	2232	16	—	—
Iš viso	10128	6872	6938	3630	14581	5288	866	265

Kaip matome iš Tauragės apskrities valsčių balsavimo davinių, tai beveik visuose valsčiuose valstiečiai liaudininkai gavo daugumą balsų Viena to priežastis yra ta, kad daug liuteronų ir evangelikų balsavo už valstiečių liaudininkus, o kita priežastis tai katalikiškų organizacijų trukumas ir visuomenės veikėjų stoka. Reikia manyti, kad busimuose Seimo rinkimuose pasikeis padėtis visoje Tauragės apskrity Ukininkų Sąjungos naudai.

(B. d.)

A. Urbutis.

Del ko mums reikalingas Raseiniuose laikraštis?

Laikraštį paprastai veda nedidelis skaitlius žmonių, bet apie jį gali burtis labai daug bendraminčių, kurie reiškia savistoviai savo nuomonę rašdami į jį straipsnius.

Keli žmonės, leisdami laikraštį, skleidžia savo mintis skaitytojų tarpe ir sudaro viešąją visuomenės nuomonę. Užtenka vienam

žmogui sugalvoti kokį nors, dalyką ir apie jį parašyti laikrašty, kaip tuojau visi jo skaitytojai užsikrečia taja mintimi ir ją skleidžia gyvu žodžiu kitų tarpe.

Turtingi žmonės: fabrikantai, politikai, bankieriai ir kitokie biznesieriai visuomet leidžia savo laikraštį, kad per jį sudarius visuomenės palankumą ir nuolatos kalbėjus apie save bei savo įmonę. Tokie turtuoliai deda savo visas pastangas, kad išplatinus visur

visų kovų isėjo pergaletoją. Jos nuopelnai buvo pažymėti isakymuose fronto vado gen. Kappelio. Lietuviai kariavo garbingai.

Bebūnant mums fronte pabaigoj lapkričio m. Omske, Sibiro valdzios sostinejė, įvyko valdzioje permamos. Vietoj demokratiškos Direktorijos valdzios priekyje atsistojo admiralas Kolčakas.

Naujas valdytojas Kolčakas paskelbė „jedinaja, nedelimaja, Rusija“ (nedaloma Rusija), gi apie pakraščiu tautas nieko neminėjo. Todėl visi sąjungininkai, jų tarpe ir mes, atsiskakėme dalyvauti tolykiniuose kovose ir išvytkome į pakalį, užleisdami frontui ginti Kolčako kariuomenei. Geguž. 3 d. 1919 m. kuopa atvyko iš fronto į Novo—Nikolajevską, kur manyta buvo išsiformuoti.

Bet Sąjungininkams spaudžiant Kolčakas atsiskakė nuo „jedinos, nedelimos“ griežto principo ir savo atsakyme Vyr. Sąjungininkų Tarybai Versalyje pareiškė, kad jis pripažistas plačią autonomiją pakraščiams ir net žadėjo dar daugiau nusileisti. Susidarius tokiai padėčiai mes ne tik kuopą neišformavome, bet ją išvystėme į atskirą bataljoną. Vytauto Didžiojo vardo. Reikėjo ginti savo teises ir toliau, nes buvo

vilčių, kad galų gale mes laimėsime. Be to mus pasiekė žinių kad Lietuva gyvena jau nepriklausoma, ir mes tikėjomės organizuotis grįžti Tėvynėn.

Formotis bataljonas pasirinko sau vietą rusų kariuomenės vasaros stovyklose ties Novo—Nikolajevsku, gražiame pušyne Obes upės krante.

Bataljone buvo išdirbtos lietuviškos komandos ir atskira lietuviška uniforma, kuri labai pasirodė panaši į čia Lietuvoje pirm buvusią uniformą.

Obes krantuose, kur gal ne vienas iš mūsų ištremtųjų tėvų paguldė savo galvą, dabar skambėjo lietuviška komanda ir plačiai plito lietuvių dainų aidas. Atvykdavo iš įvairių mūsų kolonijų ten grupėmis ir šiaip atskiri asmenys mūsų aplankyti ir pasižiūrėti, kaip atrodo lietuvių kariuomenė ir ne vienam nenoroms iš džiaugsmo ištrykšdavo ašaros...

Visi lietuvių kolonijos gyvai užjautė bataljono steigimą ir, kiek tik pajėgdavo, stengėsi prisidėti prie jo kūrimo, ar tai rinkdami aukas, ar siūsdami savanorių.

Bataljonas savo eilėse skaitė apie 460 kareivių ir 17 karininkų. Pas visus nuotaika buvo gera, dangus rodėsi giedras, ir

visi laukė tos valandos, kada pavyks pamatyti taip ilgai lauktoji išsvajota Tėvynė. Bet štai atėjo ruduo ir dangus apsiniaukė. Kolčako kariuomenė po didelių pasisekimų pradėjo pralošti kovas ir frontas riedėjo į rytus. Fronto užpakalyje atsirado bolševikų partizanų būriai, kurie sudarė rimtą pavojų, užpildinėdami negausingas kariuomenės dalis, ardydami gelžkelius, tiltus ir t. t. Viena kartą teko net bataljonui žygiuoti prieš tokią gaują ties st. Kargat, nes bolševikai norėjo perkirsti susisiekimą gelžkeliu tarp Omsko ir Novo—Nikolajevsko. Bataljonas labai lengvai, be jokių nuostolių, išvaikė tą gaują, kuri savo eilėse skaitė virš 1000 partizanų.

Kariaudami fronte, bolševikai siuntė agitatorius į priešo eiles, kad sprogdintų jas iš vidaus. Tokių bolševikų agitatorių atsirado ir keletas mūsų eilėse. Bolševikams ypač rūpėjo bataljonas, nes jie gerai žinojo jo vertę dar iš kovų laukų ir Novo—Nikolajevsko garnizono, kur buvo begalės visokių kariuomenės, jįsai buvo vienintelė sveika ir nedemoralizuota pajėga.

Kolčako kariuomenė nebeišstengė sulaukyti bolševikų; prasi-dėjo paniškas bėgimas į rytus.

savo laikraštį ir užslopinus kitų laikraščių įtaką visuomenėje.

Amerikoje yra daug tokių laikraščių, kurių kaina neapmoka net dešimtos dalies laikraščio poperio. Tokie pigus laikraščiai užmuša kitus laikraščius, kurie neturi tiek pinigų kad, galėtų nuolatos primokėti desetkus tūkstančius litų prie leidžiamojo laikraščio ir tuo būdu užslopiną kitų nuomonę bei balsą į visuomenę.

Jei koks nors politikas arba taip turtuolis per savo leidžiamą laikraštį užkovoja visuomenės ūpą, tai tada jis gali vesti savo politiką taip kaip jis nori ir plačią visuomenę išnauduoti savo kišenės labui, nes jis nuolatos kalba visuomenei per savo laikraštį, o kiti žmonės, nors ir labai gerai suprastų, kad šis politikas bei turtuolis negailėstingai išnaudoja plačiąją visuomenę, neturi savo laikraščio ir negali išreikšti savo nuomonės, perspėti visuomenę prieš išnaudojimą, kovoti su išnaudotojais.

Neturėdamas savo laikraščio ir gudriausias žmogus negali kalbėti į visuomenę. Keli žmonės, laikraščio leidėjai gali nuvesti plačias žmonių minias tenai, kur tik jie nori.

Kada žmonės netik paprasti, bet ir mokyti skaito nuolatos vieną ir tą patį laikraštį, tai jie persiima jo dvasia, upu, nusistatymu ir tuo būdu jie tampa jo aklais vergais, gyvena to laikraščio nuomone, o patys visiškai nustoja savo savistovios nuomonės. Toki padėtis yra labai pavojinga.

Jei protingi, prakibus ir dori žmonės pasiima vaduovauti plačiąją visuomenę, tai dar pusė bėdos, bet jei visuomenės priešaky atsistoja su savo laikraščiu nedori žmonės, tai jie yra labai pavojingi visuomenei ir labai daug gali padaryti žalos visuomenei, bažnyčiai ir valstybei.

Kaip kitur, taip ir pas mus sostinės laikraščiai stengiasi paimti į savo rankas visos valstybės

Ši staigi ir netikėta katastrofa palietė ir mūsų bataljoną. Per porą—trejetą dienų frontas, buvęs nuo mūsų dar virš 600 verstų, atsidirė šalia mūsų. Visi bėgo, stipresnieji atimdavo nuo silpnųjų garvežius, vagonus, arklus. Nieks negalvojo apie bent kokį pasipriešinimą, bet visi buvo apimti kokio tai gyvuliško jausmogelbėti savo gyvybę nuo besijartinčio raudonojo slibinio. Žuvo visa lenkų divizija, žuvo ir kitų sąjungininkų dalys, žuvo ir pats Kolčakas, kurs buvo Irkutske bolševikų nušautas.

Mūsų bataljonas, patekęs tokion atmosferon ir padedant mūsų išgamų bolševikų provokacijai, taipgi pateko bolševikų nelaisvėn. Kareiviai, patekę nelaisvėn, išbėginėjo, ir visokiais keliais jau daugumoj, grįžo Lietuvon.

Mūsų komunistai taip pat žiaurūs, laukiniai, kaip ir rūsų, nepripažista jie nei lygybės, nei brolybės, bei paprastojo žmoniškumo. Jie savo rankas ištepė kraujų mūsų 8 karininkų, ir kareivių, kuriuos nužudė tik už tai, kad tie buvo lietuviais, kad karštai mylėjo savo Tėvynę. Likusius karininkus tik laimingas likimas išgelbėjo nuo išgamų nagų, ir jie dabar Lietuvoje. Pet. Linkevičius.

visuomenės nuomonę ir ją vesti. Jiems labai nepatinka provincijos laikraščių atsiradimas, nes jie gerai žino, kad provincijos laikraštis duos galimumo vietoje turėti savo nuomonę ir nusistatymą visuose klausimuose, kurie tik bus iškelti spaudoje, neleis provincijos išnauduoti vienam ar kitam politiniam spekulentiui arba biznieriui asmeniniams jo reikalams.

Kartu su provincijos laikraščiu vietos visuomenė išsidrąsins viešai kalbėti ir nebijos turėti savo nuomonės.

Kaip sostinės laikraščiai užslopina provincijos visuomenės nuomonę ir užmigdo ją, tai gali vaizdžiai nušviesti mūsų visokie kongresai, susivažiavimai, kurie kas metai yra daromi Kaune. Vietos žmonės, pripratę gyventi ir galvoti taip, kaip Kauno laikraščiai rašo, atvažiuoja į Kauno kongresus visai be savo nuomonės ir tik pasiklausę kauniškių kalbų vėl grįžta atgal namo į provinciją.

Aš nenoriu nueiti prie visiško kraštutinumo ir nenoriu tvirtinti, kad Kauno laikraščių nereikia skaityti ir jų klausyti nuomonės, aš tik noriu prirodyti, kad provinciją turi žiūrėti kritiškai į sostinės nuomonę ir turėti savo provincijos savistovią nuomonę nes tuo tik keliu galima tikrai ir pasekmingai ginti vietos reikalus, sveikai dirbti visuomenės darba.

Tad matome, kaip yra svarbus dalykas mums raseiniečiams, taurgiečiams ir kėdainiečiams turėti savo provincijos laikraštį, turėti savo provincijos „Balsą“.

Žinokime ir tą, jei mes norime turėti savo provincijos nuomonę ir balsą, kad kauniškiai, kurie palaiko Kauno laikraščių, niekuomet neduos mūsų laikraščiu lėšų, nes tas būtų priešinga jų reikalams.

Tad visi, kam rūpi, kad mes turėtume savo nuomonę, galėtume pareikšti laisvai provincijos mintis, turime palaikyti savo organą „Raseinių Balsą“ gausiausiomis aukomis ir apmokama laikraščio prenumeratą, skelbimais. Kad šis mūsų laikraštis išsilaikytų netik laike Seimo rinkimų,

bet kad jis eitų visuomet, nors kaip savaitinis.

Kaip matome iš aukščiau išdėstytų įrodymų „Raseinių Balsas“ mums yra būtina reikalingas kaip išalkusiam žmogui duona arba ištroškusiam vanduo. Palaikykime jį.

A. Vilimas, Seimo atstovas.

RASEINIŲ KRONIKA

* Sekmadienį š. m. kovo mėn. 14 d. Raseiniuose klebonijos sale šaukiamas Raseinių Ūkininkų Sąjungos skyriaus narių ir prijuočančių susirinkimas po pamaldų 1 v. p. p.

Pranešimus darys Seimo atstovas.

* Raseinių rajono Ūkininkų Sąjungos skyrių atstovų susivažiavimas, sulig Ūkininkų sąjungos Centro Valdybos nutarimu, šaukiamas š. m. kovo 15 d. 1 v. a. l. p. p. Skyriai siunčia atstovus su įgaliojimais po vieną atstovą nuo 25 narių.

* Sekmadienį kovo mėn. 7 d. Bažnyčios salėje buvo pavasarininkų susirinkimas ir darė jiems paskaitą „apie Lietuvos ekonominę padėtį“, Seimo atstovas p. Vilimas.

* Raseiniuose kovo mėn. 7 d. įvyko Liet. Darbo Federacijos Raseinių, Kėdainių ir Tauragės apskr. skyrių atstovų susivažiavimas statymui kandidatų į Seimą. Suvažiavime iš Seimo atstovų dalyvavo d-ras Ambrozaitis, kuris savo kalboje nušvietė Liet. Darbo Federacijos Seimo frakcijos nuveiktus darbus ir socialistų pragaištingus darbininkų luomui darbus. Iš viso išstatyta Seiman 17 kandidatų.

* Kovo mėn. 8 d. Raseiniuose klebonijos sale įvyko Raseinių apygardos Krikščionių-demokratų atstovų susivažiavimas.

* 7-III. Raseiniuose kino-salėje buvo valstiečių liaudininkų suvažiavimas. Įdomu ar valstiečių liaudininkai, kaip buvę socialistai, reiškia nusiskriausieji „proletarai“, nepaskelbs, kad į kino-salę buvo susirinkę 2,000 žmonių, kaip kad buvo padarę jų „tavorščiai“ socialdemokratų?

* Kovo mėn. 2 d. Kražių valsčiuje įkurtas mažazemių ir naujakurių s-gos Pakražančio skyrius. Įsirašė apie 10 narių.

„Ūkininkų žiniai“.

Pranešama, kad dėl žemės rušivimo klausimo, galima paduoti prašymus atatinkamam Mokesnių Inspektoriumi, nes laikas prašymų padavimui yra pratęstas.

Raseinių Apskritis valdybos veikimas statybos srityje.

Statistikos daviniais Raseinių apskrityje 1925 m. buvo pastatyta:

- 1) Pramonės įtvarų — 5.
- 2) Privačių namų gyv.-72 ir negyv.-50.

Kaimuose — gyv. namų — 92. negyv. 139.

Savivaldybių tiltai — 52. atremontuota tiltų — 190. viešelių atremontuota ilgio 426,5 kilometrų, mokyklų atrem. 8.

Šimet atremontuotas vienas tiltas per Bebirvos upę.

Šimet projektuojama statyti: a) betoniniai tiltai per Pluknės upę, Balče upę, Prabaudos upę, Ančios upę, ir Gintaro upę; b) vienas tiltas ant akmens pamatų per Saldus upę.

Beto manoma statyti: nauja ledūnė Apskr. Igoninei; — Jurbarko vaikų prieglaudos betoninis rusis, ir atremontuoti Lietuvos Raseinių pirmoji pradėdamosi mokykla.

Raseinių Žemės Tvarkytojo darbuotė 1925—1926 m.

Sulig Raseinių Žemės Tvarkytojo daviniais nuo 1919 m. iki 1926 m.

sausio mėn. 1 d. Raseinių apskrityje išparceliuota iš viso 103 dvarai ploto apie 24.289 ha.

Iki 1926 m. sausio mėn. 1 d. lieka neišparceliuota: stambesnių dvarų (virš 150 ha.) — 145 dvarai ploto apie 38.890 ha ir mažesnių dvarų (150 ha. ir mažiau ha. 42 dv. ploto apie 10.438 ha. Iš viso neišparceliuotų dvarų lieka — 237 dv. ploto apie 49.328 ha.

Kai dėl neišskirstytų kaimų į vienkiemius tai iki 1926 m. sausio mėn. 1 d. lieka neišskirstytų iš viso 382 kaimai ploto apie 59.000. ha Iki 1926 m. sausio mėn. 1 d. naujakurių iš viso yra 2534 ir kiekviena šeimyna vidutiniai turi apie 10-11 ha. — Visi naujakuriai yra dalinami į tris grupes: pirmos grupės naujakurių, turinčių visus reikalingus trobesius yra apie 28 (1%), antros grupės — naujakurių, neturinčių ne vieno trobesio yra apie 309 (12%) ir trečios grupės — naujakurių, pradėjusių statyti trobesius yra apie 2197 (t. y. 87%).

Šimet manoma išparceliuoti iš dvarų apie 10.000 ha. ir išskirstyti iš kaimų į vienkiemius apie 4000 ha, iš viso apie 14.000 ha.

Tokiu būdu po išparceliavimo šimet 14.000 ha, faktiniai pasiliks žemės parceliuoti dar 3 metams.

SKELBIMAS.

Einant „Karinės prievolės įstatymo“ 3 ir 12 §§, skelbiamas naujokų ėmimas vyrų gym. 1905 m. iki liepos mėn. 1 d.

Visi virai gimusieji 1905 m. pirmame pusmetyje, gavę iš valstiečių bei Miestų Valdybų šaukimus ir teipo-gi tie, kurie dar nėra valstiečių bei Miestų Valdybose užsiregistravę, priv. lo atvykti į Raseinių Apskritis Naujokų Ėmimo Komisiją žemiau nurodytuose vietose ir laike:

I. JURBARKAN: š. m. kovo mėn. 22 d. 9 val. ryto vyrai Jurbarko miesto, Raudonės ir Šimkaičių valsč. ir

23 d. 9 „ „ Jurbarko valsč.

„ Visi pripažinti tinkamais tarnauti kariuomenėje š. m. kovo mėn.

24 d. susirenka Jurbarkan traukti burtus.

II. K E L M Ė N: š. m. balandžio mėn. 8 d. 9 val. ryto vyrai Kelmės ir Kražių valsč. ir

„ „ „ 9 d. „ „ „ Tytuvėnų Nemakščių ir Silavos valsč.

Visi pripažinti tinkamais tarnauti kariuomenėje š. m. balandžio mėn. 10 v. susirenka Kelmėn traukti burtus.

III. RASEINIŲOSAN: š. m. balandžio mėn. 12 d. 9 val. ryto vyrai Raseinių miesto, Raseinių ir Viduklės valsč. ir

„ „ „ 13 d. 9 „ „ Betygolos ir Girkalnio valsč.

ir „ „ „ 14 d. 9 „ „ įvairių priežaščių dėlei užsilikusieji nuo šio šaukimo visų nuovadų naujokai.

Visi pripažinti tinkamais tarnauti kariuomenėje š. m. balandžio mėn. 15 d. susirenka Raseiniuosna traukti burtus.

I. P A S T A B A: Visi pareiškimai ir įrodymai istatymais numatytam stojimo atidėjimui arba visiškam atleidimui nuo karo tarnybos gauti einant

[V tom. i d. 162¹ str. turi būti pateikti naujokų ėmimo Komisijai iki burtų traukimo pradžios toje šaukiamoje nuovadoje, kuriai šaukiamasai priklauso, nes paduotieji šiuo reikalu pareiškimai ir įrodymai, jei juos pateikti naujokų ėmimo Komisijai iki burtų traukimo pradžios bus paveltuota dėl pačių šaukiamųjų arba jų giminių kaltės, nebus imami domėn ir priimtieji į tikrąją karo tarnybą del dokumentų stokos iš kariuomenės nebus paleidžiami.

II. P A S T A B A: Atvykstant naujokų Ėmimo Komisijon naujokai privalo turėti su savim vidaus pasą arba kitus, įrodančius jo asmenį ir piliečių, dokumentus.

III. P A S T A B A: Nestoje paskirtų laikų naujokų ėmimo Komisijon bus baudžiami ligi vieno mėnesio arešto ir 2500 litų pinigines baudos.

(Parašai ir data)

Atsakomasis Redaktorius ir Leidėjas Vilimas Adomas.

Ūkininkai! KREIPKITĖS Į

Raseinių Ūkininkų Liaudies Banką įvairiais reikalais ir neikiškite sutaupyta centą už balkio arba palovin žiurkių apsaugon, bet neškite į

Raseinių Ūkininkų Liaudies Banką kuris pilnai garantuoja už ju likimą ir moka aukštus nuošimčius.

Raseinių Ūkininkų Liaudies Bankas tarnauja ūkininkams, teikiant jiems paskolų, persiūnčia pinigus, inkasuoja dokumentus ir kitus įvertinamus poperius.

Raseinių Ūkininkų Liaudies Bankas rūpinasi ūkininkų gerove: tarpininkauja įvežime įvairius žemės ūkio padargų, sėklų, trąšų ir t. t.

RASEINIAI, Nemakščių g-vė 14

Ūkininkai! NEPAMIRŠKITE IŠ ANKSTO UŽSISAKYTI

-Raseinių Ūkininkų Sąjungos Skyriui -

Reikalingų sėklų: miežių, avižų, žirnių, vikių, dobilų ir taipogi daržovių. Išvardytų sėklų daigumą garantuoja

∴ RASEINIŲ ŪKININKŲ SAJUNGOS SKYRIUS ∴

RASEINIAI, NEMAKŠČIŲ G. Nr. 14

S. KADUŠINO SPAUSTUVĖ

RASEINIAI, Prekyvietės g. 11-11a — Telef. 66

PRILMA ĮVAIRIUS SPAUDOS DALYKUS

DARBAS ATLIEKAMAS NAUJOSIOS KONSTR. MAŠINOMIS

MODERNIŠKIAUSIS ŠRIFTAS

UŽSAKYMUS GALIMA DUOTI ir TELEFONU 66 №

KAINOS BE KONKURENCIJOS

PARSIDUODA

Garinis Malūnas

10 jegų firmos „RUSTON“

LENTPIUVĖ, ir GONTŲ mašiną

SU DVIEM TROBESIAIS

KRAŽŲ m. Raseinių apskr.

Sumoje 12000 litų.

Adresas: Filipavičius Izidoras Pagražiančių dv. Paštas Kelme.

S. Kadušino spaustuvė, Raseiniai Telef. 66 №